

Grad: **Rijeka** (DHMZ)

Danas:

23°

Sutra:

23°

23°

9. siječnja 2020.

On-line izdanje i pretplata | Predaja oglasa

TRAŽI

Vijesti | Komentari | Sport | Scena | Kultura | Život i stil | Znanost i tech | Multimedija | Info | Magazin
 Rijeka | Regija | Hrvatska | Gospodarstvo | Svijet | Crna kronika | Sve vijesti | Promo sadržaji

AKTUALNE TEME | NK Rijeka | Izbjeglička kriza | Utрка za Pantovčak: Predsjednički izbori 2019. | Štrajk u školama | Rijeka EPK 2020.

NAGRAĐENE

Riječke znanstvenice otkrivaju kako su pomogle u izradi aplikacije koja osobama s disleksijom omogućava čitanje

[Pogledaj sve iz: Rijeka](#)[Pogledaj sve vijesti](#)

Autor: Jakov Kršovnik

Objavljeno: 26. prosinac 2019. u 7:39

Zaklada Sveučilišta u Rijeci dodijelila je Nagradu za transfer znanja izv. prof. dr. sc. Ani Meštović, izv. prof. dr. sc. Mihaeli Matešić te prof. dr. sc. Sandi Martinčić-Ipšić, za njihov doprinos pri izradi aplikacije »OmoReader« koja olakšava čitanje osobama s disleksijom, a sadrži bazu književnih naslova

Zaklada Sveučilišta u Rijeci dodijelila je Nagradu za transfer znanja izv. prof. dr. sc. Ani Meštović s Odjela za informatiku, izv. prof. dr. sc. Mihaeli Matešić s Filozofskog fakulteta te prof. dr. sc. Sandi Martinčić-Ipšić s Odjela za informatiku, za njihov doprinos pri izradi aplikacije »OmoReader« poduzeća OmoLab komunikacije d.o.o te Locastic d.o.o. Aplikacija olakšava čitanje osobama s disleksijom, a sadrži bazu književnih naslova s hrvatskog portala E-lektire (preko 200 djela) te bazu Projekta Gutenberg, internetske stranice na kojoj je besplatno dostupno više od 45.000 knjiga na engleskom jeziku. Algoritam koji su profesorice razvile omogućuje rastavljanje riječi na slogove, a korisnici aplikacije mogu, ako bi im to olakšalo čitanje, postaviti da slogovi budu u različitim bojama kako bi im se slova manje »miješala«. Algoritam je za sada detaljno razrađen za hrvatski jezik, no u izradi je i prilagođena verzija za engleski, o čemu su nam u razgovoru posvjedočile i profesorice.

Oglas

Znanošću se bave iz ljubavi – Sanda Martinčić-Ipšić, Ana Meštović, Mihaela Matešić / Snimio Romi Brmalj

Tweetaj

224

Sviđa mi se

Podijeli

VEZANO**ČLANCI**

Zaklada Sveučilišta nagradila riječku aplikaciju za pomoć osobama s disleksijom

ON POMAŽE DISLEKSIČARIMA ČITATI 'Kći me inspirirala da osmislim aplikaciju za one koji vide drugačijim očima'

Inovativni riječki projekti: Ove dvije tvrtke pomažu bolesnicima te učenicima s disleksijom

Scroll za nastavak čitanja

Znanstvenicima je uvijek drago kada rezultati njihova istraživanja dobiju primjenu u »svakodnevnom« životu pa smo tim povodom razgovarali s profesoricama da nam malo približe projekt, svoj rad te život znanstvenica.

Ponajprije vam čestitam na nagradi. Što vam ona znači?

Ana Meštrović: Naravno da nam nagrada puno znači, ona je poticaj za daljnji rad, evaluacija našega uspjeha. Bile smo stvarno sretnе kad smo shvatile da je naš istraživački rad pridonio razvoju besplatne aplikacije koja pomaže osobama s disleksijom.

Mihaela Matešić: Nagrada je dokaz vrednovanja napornog rada te priznanje i lijepa gesta Sveučilišta.

Sanda Martinčić-Ipšić: Izrazito sam ponosna što smo dobile nagradu za prijenos znanja, zato što je to temeljni način suradnje akademije i industrije, odnosno šire zajednice. Suradnja s Anom i Mihaelom, koja traje već petnaestak godina, veliko je zadovoljstvo i primjer dobre interdisciplinarnе međuinstitucijske suradnje na Sveučilištu u Rijeci. Početak suradnje

Poštovane čitateljice i čitatelji,
 pridružite nam se u obilježavanju
 120 godina Novoga lista!

Javite nam zašto je Novi list - vaš list!

Očekujemo vaše odgovore...
 novolistovske uspomene...
 vijesti o sačuvanim primjercima,
 člancima, fotografijama...
 Dostavite nam i vaše prijedloge,
 savjete, primjedbe...

Vaš trud nagrađujemo!

NOVI LIST

Javite nam omotnicom na adresu:
NOVI LIST, 120 godina,
Zvonimirova 20a, 51000 Rijeka
 ili mailom na:
120godina@novilist.hr

ČITATE KOMENTIRATE SVIĐA VAM SE

24 sata

7 dana

Uhićen ubojica splitskog dilera: Prvo mu je zadao tri uboda, a potom ga je tukao drškom noža, pljuvao ga i odsjekao mu kosu

Iza crikveničke hotelske tvrtke je vrlo uspješna godina. Zato su odlučili nagraditi svoje zaposlenike

Rijeku, izgleda, čeka jaka kruzing godina: Evo tko je dosad sve najavio dolazak

Muzej dostojan slavne riječke povijesti: Ovako će izgledati stalni postav Palače šećera

Papa Franjo poljubio časnu sestru i nasmijao vjernike

ZLATKO CRNČEC Plenković sam ojačao svoje protivnike

U zatvoru s 5.000 Isilovaca i Bosanci: 'Nisam puno ratovao, majke mi! Dijelio sam hranu braći'

Kako je projekt krenuo? Je li se od početka radilo o zajedničkom projektu?

Sanda Martinčić-Ipšić: Na Odjelu za informatiku počeli smo se baviti slogovima 2013. u okviru projekta »LangNet«. Ana i ja istraživale smo mreže jezika i strukturu jezika, no algoritam za rastavljanje slogova koje smo dobile u nasljeđe nije najbolje funkcionirao pa smo zato započele suradnju s Mihaelom, koja je imala svoj projekt na Filozofskom fakultetu.

Mihaela Matešić: Moj projekt bavio se odnosom pravopisa i pravogovora, a to je Sandi i Ani bilo potrebno kao metodologija pomoću koje će pristupiti izradi algoritma. Vidjele smo da se naš rad preklapa te prepoznale mogućnost za suradnju.

Do suradnje je došlo »službenim kanalima«?

Mihaela Matešić: Djelomično da. Poznajemo se jer Kampus omogućuje da znanstvenici iz različitih područja rade na malim udaljenostima. To donosi rezultate i projekte koje je prije bilo teže ostvariti.

Ana Meštrović: Zapravo se susrećemo na raznim aktivnostima koje Sveučilište organizira, poput radnih skupina i sveučilišnih tijela te ondje ostvarujemo kontakte. Naravno, i neformalno druženje doprinosi povezivanju znanstvenika.

Kako su se u tu priču uključili OmoLab komunikacije i Locastic?

Sanda Martinčić-Ipšić: Mi smo 2015. godine objavile znanstveni rad u časopisu Govor, a Petar Reić iz OmoLaba javio nam se 2017. s upitom. Jedan dio materijala bio je javno dostupan, ali za ugradnju algoritma u aplikaciju trebala im je dodatna pomoć pa su nas zamolili da to volonterski odradimo.

Mihaela Matešić: Naš algoritam bio je u slobodnom dostupu na stranicama riječkoga sveučilišta, gdje su ga pronašli kolege iz Splita i zatim su kontaktirali s nama.

Ana Meštrović: Odmah smo pristale jer nam je bilo drago da možemo pomoći plemenitome cilju, iako tada nismo ni slutile koliki će odjek ta aplikacija imati. Nakon godine rada aplikacija je plasirana i odmah je stekla veliku popularnost.

S kakvim ste se izazovima susretale pri prilagodbi algoritma za aplikaciju i u svojim istraživanjima?

Sanda Martinčić-Ipšić: Dok nismo krenule u suradnju s Mihaelom, imale smo problema sa slogovanjem jer u hrvatskom jeziku postoje brojne iznimke i specifična pravila koja nije jednostavno implementirati. Shvatile smo da bez stručnjaka za jezik dalje ne možemo.

Ana Meštrović: Kad nam je Mihaela pomogla s lingvističkom podlogom, izrada algoritma i kasnija njegova prilagodba za aplikaciju išle su zapravo glatko.

Mihaela Matešić: Bilo je lingvističkih izazova. Željele smo algoritam koji će funkcionirati s različitim pravopisnim rješenjima koja su trenutno aktualna. Trebale smo ga prilagoditi tako da besprijekorno funkcionira bez obzira na to kojim se pravopisom služio izdavač, što je posebno važno pri čitanju lektirnih izdanja.

Kako se znanje iz lingvistike prenosi u programski jezik?

Ana Meštrović: To je jedan specifičan proces. Kao »input« trebala su mi formalna pravila pomoću kojih bih generirala algoritam u programskom jeziku. Mihaela mi je objašnjavala lingvističku teoriju i jezične zakonitosti, a kako ona ima »matematički mozak«, znala je to dobro objasniti.

Mihaela Matešić: Ovdje bih htjela podsjetiti na projekt iz sredine 1990-ih kada su Batnožić, Ranilović i Silić izradili Hrvatski računalni pravopis. Tu je bila ključna uloga profesora emeritusa Josipa Silića, koji je osmislio i patentirao upotrebu algoritma kao »spelling checkera« za hrvatski jezik. Smatram da je taj projekt svijetla točka primjene lingvistike i to je nešto što me motivira čitav radni vijek.

Jeste li se nadale da će vaš rad biti ovako primijenjen?

Ana Meštrović: Radilo se o području koje je zanimljivo mnogima, na primjer onima koji se bave računalnom sintezom govora ili poučavanjem jezika, ali nismo predviđale da bi ga netko mogao iskoristiti za potrebe osoba s disleksijom. Svakako nam je drago da nas je prepoznao kolega iz Splita i da je naš rad i na taj način upotrebljen.

Suradnja s autorima aplikacije se nastavlja?

Sanda Martinčić-Ipšić: Autori su aplikaciju odlučili plasirati i na strano tržište pa tako sad surađujemo na prilagodbi za engleski jezik.

[Pretraži članke](#)

Predaja osmrtnica i malih oglasa

 Novi list
84.148 sviđa mi se

Sviđa vam se

Podijeli

 Novi list
prije 50 min

Obrazujemo previše studenata u zvanjima za koja sutra neće biti dovoljno radnih mjesta

NOVLIST.HR

Kakav šamar HZZ-a pravnim i...

Novilist.hr - najbolji politički dnevnik ...

www.express.hr

Ako se pita HDZ, svi su krivi osim Andreja Plenkovića

Svijet zabrinut: Trump uopće ne zna što radi u Iranu

I Kika odlazi skupa s Kolindom sa Pantovčaka

Ante Pavelić: Razvrat, nasilje i ludilo ustaškog poglavnika

Istraživanje slogovanja

Koji su drugi projekti kojima se trenutno bavite?

Mihaela Matešić: Od studenog 2018. imamo projekt »Deictes« Hrvatske zaklade za znanost koji vodi prof. dr. sc. Maja Brala Vukanović, s Odsjeka za anglistiku. Na tom projektu uz voditeljicu i istaknute lingviste sa šest europskih sveučilišta radimo mr. sc. Biljana Stojanovska, lektorica za makedonski, Ana i ja. U okviru projekta proučavamo semantičke procese na upućivačkim riječima i Anina je uloga izrada statističke analize podataka u okviru empirijskoga istraživanja semantičkih procesa. Na projekt smo posebno ponosni jer je nacionalno kompetitivan i nije ga lako dobiti u velikoj konkurenciji drugih kvalitetnih projekata. Ana je voditeljica sveučilišnoga znanstvenoistraživačkog projekta »SemText: Postupci mjerenja semantičke sličnosti tekstova«, a kako sam i sama voditeljica takvog projekta iz područja kroatistike »Ortoepska raznolikost u suvremenome hrvatskom standardnom jeziku«, surađujemo i nadalje. Planiramo provesti dodatni korak u istraživanju slogovanja. Naš algoritam zasad radi na načelu najvećeg pristupa, a želja nam je u budućnosti istražiti intuitivno slogovanje u hrvatskih govornika i strojno ga proizvesti.

Tu će trebati upotrijebiti i psiholingvistiku?

Mihaela Matešić: Apsolutno. Moramo provesti puno istraživanja da bismo odgovorile na postavljeni izazov, no nadamo se da ćemo uspjeti u tome.

Ana Meštrović: Nakon toga istraživanja pokušat ćemo primijeniti metode umjetne inteligencije i dubokog učenja (»deep learning«) za razvoj naprednijih algoritama koji će moći pratiti intuitivan pristup u rastavljanju na slogove.

Za kraj nam opišite kako izgleda jedan dan u životu sveučilišne profesorice i znanstvenice?

Sanda Martinčić-Ipšić: Sveučilišni profesori promijene više uloga u danu. Od primarne, koja uključuje nastavu i rad sa studentima, preko znanstvene i rada na projektima i istraživanjima, do administrativne uloge, koja uvelike troši vrijeme za prve dvije znatno važnije uloge. Sveučilišni profesor ima i veliku ulogu motivatora s ciljem izgradnje odgovornih i dobrih stručnjaka u području. Tu je i odgovornost prema široj zajednici, koja se očituje kroz suradnju s tvrtkama gdje se otvara i prostor za prijenos novih znanstvenih spoznaja u industriju.

Ana Meštrović: Kao što je Sanda rekla, odrađujemo i nastavu i znanstveni dio. Doista pokušavamo što više uključiti studente u naše procese istraživanja kako bismo potaknuli mlade ljude da budu odgovorni u svom području. Biti znanstvenik je zapravo stil života, zato što često nemamo ni vikende ni praznike, nego ih koristimo za istraživanje.

Mihaela Matešić: Kao znanstvenik i istodobno sveučilišni nastavnik stalno ste podijeljeni između želje da što više pružite svojim studentima i potrebe da znanstvene spoznaje do kojih ste došli učinite dostupnima svijetu.

Kao zaključnu misao profesorice su naglasile da se znanošću bave iz ljubavi te istaknule veliku podršku svojih obitelji.

– Kada to dvoje imate u životu, onda imate i sretnog čovjeka, kazale su.

Novi list pratite putem aplikacija za **Android**, **iPhone/iPad** ili **Windows Phone**.

TV program

HTV1 HTV2 RTL NOVA Kanal-Ri

13:17 Dr. Oz
 14:04 Hrvatska moj izbor: Lilich i Kolarec
 14:31 Prometej
 14:59 Dobar dan, Hrvatska
 15:56 Korak do neba
 16:59 Vijesti u 17
 17:13 Vrijeme
 17:14 HAK - promet info

(c) tvprofil.com

VIŠE S WEBA

